

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2327/2022
30.11.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Споменке Зарић, Мирјане Андријашевић, Гордане Комненић и Добриле Страјина, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Слободан Јовановић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство здравља, коју заступа Државно правобранилаштво – Одељење у Лесковцу, Канцеларија Врање, ради исплате потраживања, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1451/2022 од 21.04.2022. године, у седници одржаној 30.11.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1451/2022 од 21.04.2022. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 1451/2022 од 21.04.2022. године и пресуда Основног суда у Врању П1 623/21 од 31.01.2022. године, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужена да тужиљи на име потраживања због неисплаћених трошкова превоза за долазак и одлазак са рада, по решењу Основног суда у Врању ИИ 4340/14 од 31.07.2017. године, за период од априла 2013. године до новембра 2014. године, исплати:

- за април 2013. године износ од 1.450,00 динара са законском затезном каматом од 31.05.2013. године, па до коначне исплате,
- за мај 2013. године износ од 1.380,95 динара са законском затезном каматом од 30.06.2013. године, па до коначне исплате,
- за јун 2013. године износ од 461,36 динара са законском затезном каматом од 31.07.2013. године, па до коначне исплате,
- за јул 2013. године износ од 664,58 динара са законском затезном каматом од 31.08.2013. године, па до коначне исплате,
- за август 2013. године износ од 1.450,00 динара са законском затезном каматом од 30.09.2013. године, па до коначне исплате,
- за септембар 2013. године износ од 1.450,00 динара са законском затезном каматом од 31.10.2013. године, па до коначне исплате,
- за октобар 2013. године износ од 1.450,00 динара са законском затезном каматом од 30.11.2013. године, па до коначне исплате,
- за новембар 2013. године износ од 1.186,36 динара са законском затезном каматом од 31.12.2013. године, па до коначне исплате,

-за децембар 2013. године износ од 1.450,00 динара са законском затезном каматом од 31.01.2014. године па до коначне исплате,
-за јануар 2014. године износ од 1.134,78 динара са законском затезном каматом од 28.02.2014. године, па до коначне исплате,
-за фебруар 2014. године износ од 1.450,00 динара са законском затезном каматом од 31.03.2014. године, па до коначне исплате,
-за март 2014. године износ од 1.450,00 динара са законском затезном каматом од 30.04.2014. године, па до коначне исплате,
-за април 2014. године износ од 1.252,27 динара са законском затезном каматом од 31.05.2014. године, па до коначне исплате,
-за мај 2014. године износ од 1.450,00 динара са законском затезном каматом од 30.06.2014. године, па до коначне исплате,
-за јун 2014. године износ од 1.008,70 динара са законском затезном каматом од 31.07.2014. године, па до коначне исплате,
-за јул 2014. године износ од 1.600,00 динара са законском затезном каматом од 31.08.2014. године, па до коначне исплате,
-за август 2014. године износ од 556,52 динара са законском затезном каматом од 30.09.2014. године, па до коначне исплате,
-за септембар 2014. године износ од 1.600,00 динара са законском затезном каматом од 31.10.2014. године, па до коначне исплате,
-за октобар 2014. године износ од 1.600,00 динара са законском затезном каматом од 30.11.2014. године, па до коначне исплате и
-за новембар 2014. године износ од 1.219,05 динара са законском затезном каматом од 31.12.2014. године, па до коначне исплате,

као и трошкове парничног поступка у предмету П1 797/16 у износу од 45.310,00 динара, са законском затезном каматом почев од 20.01.2017. године, па до коначне исплате и трошкове извршног поступка у предмету ИИ 4340/17 у износу од 6.970,00 динара.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиљи накнаде трошкове парничног поступка у укупном износу од 105.288,00 динара, у року од 15 дана.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врању П1 623/21 од 31.01.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужена да јој на име потраживања које има према Здравственом центру у Врању по решењу Основног суда у Врању Ии 4340/17 од 31.07.2017. године исплати на име дуга због неисплаћених трошкова превоза за долазак и одлазак са рада за период од априла 2013. године до новембра 2014. године, појединачно одређене износе са каматом од доспелости до исплате, ближе одређене овим ставом изреке, као и на име трошкова парничног поступка у предмету П1 797/16 у износу од 45.310,00 динара са законском затезном каматом од 20.01.2017. године до исплате и трошкове извршног поступка у предмету Ии 4340/17 у износу од 6.970,00 динара, као неоснован. Ставом другим изреке, обавезана је тужиља да туженој накнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 9.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 1451/2022 од 21.04.2022. године, одбијена је као неоснована жалба тужиље и потврђена првостепена пресуда.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену ревизију је благовременом изјавила тужила због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучује применом одредбе члана 404. Закона о парничном поступку.

По одредби члана 404. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11...18/20) ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотри правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). О дозвољености и основаности посебне ревизије одлучује Врховни касациони суд у већу од пет судија.

Поступајући на основу цитиране законске одредбе, Врховни касациони суд је имајући у виду различиту судску праксу апелационих судова у истој чињеничноправној ситуацији дозволио одлучивање о посебној ревизији тужиле.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. ЗПП и одлучио да је ревизија тужиле основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је пред Основним судом у Врању покренула парнични поступак против Здравственог центра Врање, као послодавца, ради наплате новчаног потраживања на име трошкова превоза, за период од априла месеца 2013. године до новембра месеца 2014. године. Правноснажном и извршном пресудом Основног суда у Врању П1 797/16 од 14.12.2016. године, обавезан је Здравствени центар Врање да тужили исплати на име трошкова превоза за долазак и одлазак са рада досуђене износе, трошкове парничног поступка у износу од 45.310,00 динара са каматом и трошкове извршења у износу од 6.970,00 динара. Након тога, тужила је пред јавним извршитељем у предмету Ии 1751/17 покренула поступак извршења по решењу о извршењу Основног суда у Врању Ии 4340/17 од 31.07.2017. године, против извршног дужника Здравственог центра Врање, ради наплате наведеног новчаног потраживања из радног односа. Поступак није окончан, а извршни поверилац није намирио своје потраживање у овом предмету. Из извештаја јавног извршитеља утврђено је да извршење у наведеном предмету није спроведено, а увидом у извод потраживања дужника у принудној наплати на дан 18.04.2021. године утврђено је да је рачун Здравственог центра Врање у блокади почев од 11.05.2016. године био непрекидно 1813 дана. Тужбом у овој парници тужила захтева наплату потраживања које има према извршном дужнику као свом послодавцу, од стране тужене која је његов оснивач, сходно члану 14. став 3. Закона о стечају.

Нижестепени судови су одбили тужбени захтев као неоснован, сматрајући да нису исцрпљене све могућности наплате тужилиног потраживања. Према ставу нижестепених судова до испуњености услова за солидарну одговорност оснивача може доћи тек у ситуацији ако запослени у извршном поступку не би могао да наплати своје потраживање. У овом случају, тужила није доказала да је исцрпела сва расположива

средства извршења прописана Законом о извршењу и обезбеђењу, а чињеница да је рачун Здравственог центра, над којим је спроведен стечај, у блокади дужи период, према ставу нижестепених судова, не доводи аутоматски до примене члана 14. став 3. Закона о стечају.

По оцени Врховног касационог суда, став нижестепених судова је погрешан, а ревизијом тужиле се основано указује да се наведено становиште судова заснива на погрешној примени материјалног права.

Одредбом члана 14. став 1. Закона о стечају („Службени гласник РС“ 104/09, 71/12, 95/18) прописано је да се стечајни поступак не спроводи, поред осталих правних лица наведених у тој одредби, ни према правним лицима чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, као оснивача јавног предузећа, која се искључиво или претежно финансирају кроз уступљене јавне приходе, или из републичког буџета, односно буџета аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе. Према ставу 3. истог члана, за обавезе правног лица над којим се у складу са ставом 1. овог члана не спроводи стечајни поступак солидарно одговарају његови оснивачи, односно власници као чланови или акционари.

Полазећи од наведене одредбе закона, а код утврђених чињеница да тужилца од свог послодавца (извршног дужника) потраживање које је утврђено правноснажном судском одлуком у поступку извршења не може наплатити, јер је рачун извршног дужника у непрекидној блокади од 11.05.2016. године 1813 дана и зато што се поступак стечаја над овим дужником не може спровести у насталој ситуацији, произлази да је тужена Република Србија, као оснивач дужника тужиле (који је корисник јавних средстава), солидарно одговорна за његове обавезе у смислу наведене одредбе закона.

Погрешан је став нижестепених судова да се у овом случају не могу применити одредбе Закона о стечају. Наиме, одредбом члана 14. став 3. Закона о стечају, предвиђена је солидарна одговорност оснивача за обавезе правних лица над којима се не спроводи стечајни поступак, а у које спадају и правна лица чији је оснивач Република Србија. Здравствени центар Врање је установа у јавној својини, чији је оснивач Република Србија. Корисник је јавних средстава и претежно се финансира из уступљених јавних прихода, односно средствима добијених од РФЗО, у смислу члана 159. став 1. тачка 1. Закона о здравственој заштити („Службени гласник РС“ бр.107/2005...119/2012), односно члана 144. став 1. тачка 1. Закон о здравственој заштити који се примењује од 11.04.2019. године („Службени гласник РС“ бр.25/2019). Из овог произлази да Здравствени центар представља правно лице из одредбе члана 14. став 1. Закона о стечају, а што даље значи да се над наведеним правним лицем не може спроводити стечајни поступак, те сагласно императивној законској одредби за његове обавезе одговара оснивач. Поред тога, и према ставу Европског суда за људска права исказаном у донетим пресудама, у ситуацији у којој обавеза из пресуде гласи на дужника који не ужива довољну институционалну и радну самосталност у односу на државу иако је посебно правно лице, следи обавеза државе за неизмирене дугове.

Како из утврђеног чињеничног стања произлази да Здравствени центар Врање, као тужилцин послодавац, није испунио свој дуг према њој, а који је проистекао из извршних исправа, то на темељу законом установљене солидарности из члана 14.

Закона о стечају, тужена Република Србија одговара солидарно за целу обавезу у смислу члана 414. Закона о облигационим односима.

Са изложеног, применом одредбе члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

Врховни касациони суд је на основу члана 165. став 2. ЗПП одлучио о трошковима целог поступка, па је обавезао тужену да исплати тужиљи на име трошкова парничног поступка укупан износ од 105.288,00 динара. Трошкови поступка се односе на: састав тужбе и једног образложеног поднеска по 9.000,00 динара, заступање на два одржана рочишта по 10.500,00 динара, састав жалбе и ревизије по 18.000,00 динара, према Тарифи о наградама и накнадама за рад адвоката („Службени гласник РС“ број 121/12...37/21). Тужиоцу је према опредељеном захтеву и важећој Таксеној тарифи досуђено и на име судских такси за тужбу, првостепену пресуду, жалбу и другостепену пресуду по 2.911,00 динара, за ревизију и одлуку по ревизији по 5.822,00 динара. Тужиоцу су признати и трошкови вештачења у износу од 7.000,00 динара. Трошкови поступка су одмерени на основу члана 153, 154. и 163. ЗПП, па је одлучено као у трећем ставу изреке.

**Председник већа - судија
Јасминка Станојевић,с.р.**

**За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић**